



Dana Oprea, Laura Răducanu,
Nicoleta Popescu, Ana-Maria Paraschiv

Călătorie prin lumea textelor literare



partea I

clasa

3

din MANUALUL
de limba română

ELICART
editura

Cuprins

Unitatea 1. Bun rămas, vacanță! Bun găsit școală! / 3

Unitatea 2. Poveștile pământului

Spiridușul cel bun al cărții, după Ada Teodorescu / 5

Povestea pământului și a muncii, Legende populare românești / 9

Cu nasul în carte, după Nina Casian / 12

Evaluare – Unitatea 2 / 16

Unitatea 3. Călătorie pe un nor

Furtuna, după Ruth Stiles Gannett / 18

Țara lui Vreau-și-primesc, după André Maurois / 21

O vizită la Cumuleta, după George Ricus / 24

Evaluare – Unitatea 3 / 29

Unitatea 4. Din lumea reală, în lumea textului

Ruxi, după Matthew Lipman / 31

Cocoș de munte fotografiat, după Ionel Pop / 35

Perla de scoică / 38

Casa lui Tomi, după Adrian Oprescu / 40

Evaluare – Unitatea 4 / 43

Unitatea 5. Plantele și animalele au povestea lor

Povestea florii-soarelui, după Tudor Pamfile / 45

Puiul de elefant, după Rudyard Kipling / 48

Evaluare – Unitatea 5 / 52

Unitatea 6. Semnele nescrise ale naturii

Semnul de iarbă, după Silvia Kerim / 53

Natura nu te iartă, după Passionaria Stoicescu / 58

Evaluare – Unitatea 6 / 61

EVALUARE / 63

UNITATEA 1

Bun rămas, vacanță!
Bun găsit, școală!



Citește cu atenție textul de mai jos:

Amintiri din vacanță

— Am petrecut o vacanță atât de interesantă! le spune Matei colegilor.

Aceștia s-au adunat în curtea școlii pentru deschiderea unui nou an școlar. Sunt nerăbdători să descopere lucruri noi, împreună cu doamna învățătoare. Dar doresc să-și povestească și aventurile din vacanță. Așa că se strâng toți în jurul lui Matei.

— la spune! Ce ai făcut?

— Cel mai mult mi-a plăcut în tabără la munte. Cabana în care am stat era în mijlocul pădurii, lângă o peșteră. Am cercetat peștera de mai multe ori cu prietenii mei și am găsit acolo...

— Copii, e timpul să fiți atenți! Începe festivitatea de deschidere! se aude vocea doamnei învățătoare.

Toți se așază frumos în rând. Dar așteaptă cu nerăbdare prima recreație!

1 Răspunde la întrebări:

- Unde se află copiii?



- În ce anotimp se petrece întâmplarea?



- Ce i-a plăcut cel mai mult lui Matei?



2 Marchează cu „x” caseta corespunzătoare răspunsului corect:

- Unde era situată cabana în care a stat Matei?

în curtea școlii

într-o peșteră

pe malul mării

în mijlocul unei păduri

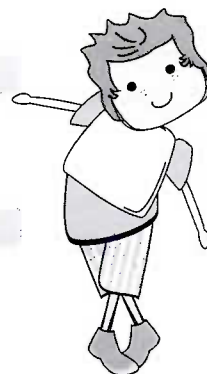
- Cu cine a explorat el peștera?

cu colegii

cu doamna învățătoare

cu prietenii

cu părinții



• De ce crezi că prima recreație e așteptată cu nerăbdare de copii?

- pentru că vor să se joace
- pentru că toți vor să povestească ce au făcut
- pentru că vor să afle ce a găsit Matei în peșteră

3 Scrie cuvinte care să aibă înțeles asemănător cu cele subliniate în text.

4 Formează perechi de cuvinte cu înțeles opus:

| | | | | | |
|----------|--------|----------|-----------|---------------|-------------|
| nou | atenți | se adună | nerăbdare | prima | interesantă |
| neatenți | vechi | răbdare | ultima | plictisitoare | se risipesc |

nou ≠ vechi _____ ≠ _____

_____ ≠ _____ _____ ≠ _____

_____ ≠ _____ _____ ≠ _____

5 Transcrie, din text, câte un enunț care să aibă la sfârșit unul din semnele de punctuație:


.

?

!

6 Imaginează-ți ce a găsit Matei în peștera din tabără!

7 Scrie un bilet prin care Matei și prietenii lui din tabără o anunță pe doamna învățătoare, care i-a însoțit acolo, că pleacă să cerceteze peștera.



NU UITA:

- să pui data;
- să scrii formula de adresare;
- conținutul să fie legat de cerință;
- să scrii formula de încheiere;
- să semnezi biletul.

UNITATEA 2

Poveștile pământului

Spiridușul cel bun al cărții

după Ada Teodorescu

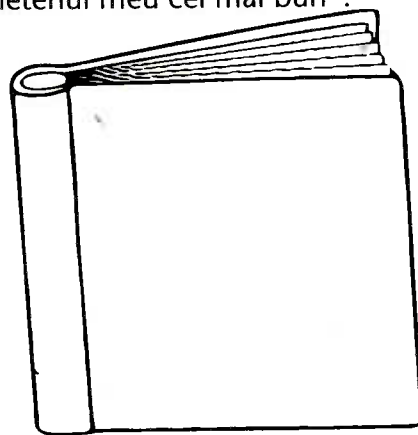
1 Notează cu A (adevărat) sau F (fals) enunțurile:

- Spiridușul cel bun al cărții locuiește în pădure.
- Grija spiridușului era ca nu cumva cuvintele să se adune și să dea înțelesuri greșite.
- Spiridușul cel bun vrea să-i pedepsească pe copiii neascultători.
- Băiețelul, în cartea căruia stă spiridușul, pune tot felul de întrebări, legate de poveștile citite.

2 Găsește cuvinte cu sens opus pentru:

- noaptea ≠ _____
- seara ≠ _____
- hain ≠ _____
- neatent ≠ _____
- zburdalnic ≠ _____
- necazuri ≠ _____

3 Desenează ilustrația de pe coperta cărții al cărei titlu este: „Cartea – prietenul meu cel mai bun”.



4 Indică ordinea în care s-au petrecut întâmplările din text:

- Spiridușul cel rău îi pedepsește pe copiii neascultători.
- Spiridușul cel bun al cărții se prezintă.
- Spiridușul cel bun le amintește copiilor, în somn, poveștile pe care le-au ascultat seara.

5 Transcrie enunțul în care ne este prezentat rolul scriitorului.

6 Alege cuvântul potrivit din coloana dreaptă pentru a completa enunțurile:

Mă numesc _____ și locuiesc într-o carte de _____, ascuns între _____ și am grijă ca nu cumva _____ să se adune în așa fel încât să dea _____ greșite.

povești
înțeleșuri
Spiridușul cel bun
file
cuvintele

7 Completează „Jurnalul cu dublă intrare”:

| | |
|--|---|
| <p>Fragmentul meu preferat din textul „Spiridușul cel bun al cărții” este:</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> | <p>Am ales acest fragment, deoarece...</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>M-a făcut să mă gândesc la...</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> |
|--|---|

8 Pornind de la prima literă a cuvântului „CARTE”, scrie propoziții care să înceapă cu aceeași literă:

C → _____

A → _____

R → _____

T → _____

E → _____

9 Formulează întrebări referitoare la textul lecției:


Cine? _____

De ce? _____

Când? _____

Ce? _____

Unde? _____



- **10** Alcătuieste un enunț în care cuvântul „haine” să aibă alt sens decât cel din textul lecției din manual:

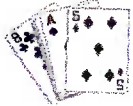
- **11** Alcătuieste enunțuri cu sensurile diferite ale cuvântului „carte”:



- „carte cu texte”



- „carte poștală”



- „carte de joc”



- „carte de identitate” (buletin de identitate)



- „carte de credit”



- „carte” (termen învechit pentru scrisoare)

- **12** Care dintre copii procedează corect? Bifează caseta corespunzătoare.

Ana



- păstrează cărțile în ordine
- nu scrie pe carte
- folosește un semn de carte
- citește textul în întregime

Marian



- ține cărțile de-a valma, printre alte lucruri
- mângălește paginile
- îndoaie colțurile pentru a marca locul unde a rămas
- citește doar parțial

- **13** Realizează corespondența între următoarele expresii și sensul lor:

• „a vorbi ca din *carte*”

• a face o ultimă încercare

• „a se pune pe *carte*”

• a vorbi ca un om învățat

• „cum scrie la *carte*”

• a-și arăta gândurile sau planurile

• „a da *cărțile* pe față”

• a se apuca serios de învățat

• „a juca ultima *carte*”

• așa cum trebuie

Alcătuieste propoziții cu două dintre expresii, la alegere!

- **14** Unește corespunzător personajele cu titlul poveștii. Povestește pe scurt ce știi despre fiecare personaj.

Harap-Alb

Lizuca

bunicii

ursul

Sora-Soarelui



Ion
Creangă

Harap-Alb

Mihail
Sadoveanu

Dumbrava
minunată



Spânul

Patrocle

Împăratul

Sfânta Miercuri

- **15** FII CREATIV! Creează o scurtă poezie despre cărți.

- **16** Caută în dicționar următoarele cuvinte, care se regăsesc în textul lecției. Notează definițiile găsite și reține-le!



a se abate

zulufi

- **17** COMPLETEAZĂ ȘI REȚINE!

Spiridușul cel bun al cărții locuiește într-o _____
și stă ascuns între _____, așteptând ca nu cumva _____
să se adune și să dea _____ greșite.

De asemenea, tot el le apare în _____ copiilor și le amintește
_____ citite seara, având mari _____ cu spiridușul cel rău care îi
pedepsește pe copiii _____.

PORTOFOLIU – Autor pentru o zi!

Imaginează-ți că ești autor de carte. Ce carte ai vrea să tipărești? Care ar fi titlul? Ce ar cuprinde cartea ta? Ce imagini ai introduce? Realizează o mapă cu foi în care să scrii toate aceste lucruri (pe scurt), inserând fotografiile / imagini potrivite.